
Kirkkoneuvoston kokous 1/2026

Aika 21.1.2026 klo 17.01 – 20.27, pykälät 1-13
Paikka Pappila, Papintie 6, 41900 Petäjavesi
Paikalla (X)

Jäsenet

Bendeçon Maarit T
Hautamäki Hanna X pois §5
Koskinen Antti vpj. X
Palola Heikki X
Rantapuska Seppo X
Roslöf Tanja T
Saarinen Tuulimaria X
Taipale Tuukka X

Varajäsenet

Helena Hyvärinen
Sirkku Kuukkanen
Jukka Ohra-aho
Erkki Havu
Veikko Muhos
Helky Häkli
Minna Taipale
Jorma Suonsaari

X = Paikalla, T = Teams, P = poissa

Muut läsnä olevat:

kirkkovaltuuston puheenjohtaja Jari Koskenranta X
kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja Hannele Oikarinen X
§5 Katriina Koponen, projektipäällikkö Petäjaveden vanhan kirkon säätiö sr
§5 Reija Laamanen, tekninen päällikkö Petäjaveden kunta

Puheenjohtaja: kirkkoherra Laura Laitinen X

Sihteeri: Seppo Kolehmainen X

Allekirjoitukset

Kirkkoneuvoston puolesta:

Laura Laitinen
puheenjohtaja, pois §8 klo 19:08-20.03

Seppo Kolehmainen
sihteeri

Antti Koskinen
puheenjohtaja §8

Seppo Rantapuska
Pöytäkirjantarkastaja

Tuukka Taipale
Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty:
Petäjävesi 21.1.2026

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä seurakuntatoimistossa 22.1.-22.2.2026, ja sen nähtävillä olosta on ilmoitettu saman ajan seurakunnan ilmoitustaululla seurakuntatoimistossa osoitteessa Papintie 6.

Todistaa seurakuntatoimistossa

Tuija Lesonen, toimistos sihteeri

1 § Kokouksen avaus. Alkuhartaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja avaa kokouksen ja toimittaa alkuhartauden. Todetaan läsnäolijat.

2 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kirkkojärjestyksen (KJ) 9:1 mukaan neuvoston kokouksen kutsuu koolle kirkkoneuvoston puheenjohtaja Petäjäveden seurakunnan hallintosäännössä mainitulla tavalla (kutsu neuvoston kokoukseen on toimitettava jäsenille viimeistään viittä päivää ennen kokousta; kiireellinen asia voidaan ottaa päätettäväksi, vaikka kokousta ei olisi kutsuttu koolle em. määräajassa). Samalla on kokouksesta ilmoitettava kirkkovaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle.

Kutsu tästä kokouksesta on lähetetty 16.1.2026

Kirkkolain (KL) 4:1 mukaan seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla.

Esitys: Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Esityksen mukaan

3 § Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Esitys: Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Lisätään muihin asioihin 9§: Jari Koskenrannan esittämänä miestenillan järjestelyt ja Tammenlehvän terveiset sekä Heikki Palolan esittämänä jumalanpalveluksen paikka talviaikaan. Hyväksyttiin näillä lisäyksillä.

4 § Pöytäkirjan tarkastaminen, nähtävänä pitäminen ja siitä ilmoittaminen

Toimielimen kokouksesta on pidettävä pöytäkirjaa, jonka puheenjohtaja allekirjoittaa ja sihteeri varmentaa (KJ 6:7)

Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksen valitsemaa tarkastajaa tai, jos kokous niin päättää, kirkkoneuvosto kokouksessaan (KN ohjesääntö 6:2).

Kirkkoneuvoston päätökset on saatettava seurakunnan jäsenille yleisesti tiedoksi panemalla päätökset tai ilmoitus niistä julki seurakunnan nettisivuilla olevalle ilmoitustaululle, ellei niitä kirkkolain tai kirkkojärjestyksen mukaan ole pidettävä salassa.

Pöytäkirja tai ilmoitus siitä on oltava nähtävillä vähintään 21 päivän ajan. Pöytäkirja katsotaan tiedoksi annetuksi 7 vrk kuluttua sen nähtäväksi laittamisesta. Tämän kokouksen tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävänä seurakuntatoimistossa sen aukioloaikana 22.1.-22.2.2026.

Esitys:

Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi ja aakkosjärjestyksen mukaisesti Maarit Bendecon ja Hanna Hautamäki. Pöytäkirja tarkastetaan kokouksen jälkeen.

Päätös: Valittiin Seppo Rantapuska ja Tuukka Taipale

5 § Petäjaveden vanhan kirkon vierailukeskuksen rakentamishanke

Valmistelu ja esittely: talouspäällikkö Seppo Kolehmainen

Petäjaveden vanhan kirkon säätiön sr kehittämispäällikkö Katriina Koponen ja rakentamishankkeessa konsultoiva Petäjaveden kunnan tekninen päällikkö Reija Laamanen esittelevät Petäjaveden vanhan kirkon vierailukeskuksen rakentamishankkeen nykyvaihetta sekä vastaavat kysymyksiin.

Lapsivaikutukset: Ei suoria lapsivaikutuksia

Hanna Hautamäki jäväsi itsensä pykälän käsittelyn ajaksi ja poistui kokouksesta klo 18:01. Hanna Hautamäki palasi kokoukseen klo 18:44.

Esitys: kirkkoneuvosto keskustelee asiasta esittelyn jälkeen.

Päätös: Kirkkoneuvosto pystyy ottamaan kantaa vasta sitten, kun liiketoimintasuunnitelman päivitys on valmis.

6 § Talouspäällikön tietovartti

Valmistelu: talouspäällikkö Seppo Kolehmainen

- a) erittäin alustava tulos 2025
- b) pankkitilin saldot
- c) verkkosivulla julkaistavien asiakirjojen allekirjoitukset
- d) tulevat kilpailutukset

7 § Kolehtilistan vahvistaminen 1.1-30.6.2026 (Liite 1)

Valmistelu ja esittely: kirkkoherra Laura Laitinen

Liitteenä kolehtilista vuoden ensimmäiselle puolikkaalle. Osaan pyhistä on kirkkohallituksen päättämä kolehtikohde, vapaisiin pyhiin seurakunta valitsee itse kolehtikohteen. Lapuan hiippakunta kerää vuosittain kaksi kolehtia hiippakunnan seurakunnilta, nämä on otettu tässä suunnitelmassa huomioon.

Lapsivaikutusten arviointi: Lapsivaikutukset koskevat ennen kaikkea sitä, että kolehtikohteiden joukossa on myös suoraan lapsiin ja nuoriin kohdistettavia kolehteja.

Esitys: Kirkkoneuvosto vahvistaa kolehtilistan ajalle 1.1.-30.6.2026

Päätös: Esityksen mukaisesti.

8 § Kirkkoherra Laura Laitisen palkan tarkistaminen

Valmistelu ja esittely: kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Antti Koskinen

Lapsivaikutukset: Ei suoria lapsivaikutuksia

Laura Laitinen poistui kokouksesta klo 19:08 ja puheenjohtajaksi Antti Koskinen. Laura Laitinen palasi kokoukseen klo 20:03.

Esitys: Kirkkoherran palkkaa korotetaan 01.03.2026 alkaen niin, että palkka KirVESTES:n korotuksen jälkeen 5.600, 00 eur/kk.

Päätös: Esityksen mukaisesti.

9 § Seurakuntalaisaloite pääjumalanpalveluksen ajan siirtämisestä (Liite 2)

Valmistelija ja esittelijä: kirkkoherra Laura Laitinen

Kirkkoneuvosto on saanut seurakuntalaisaloitteen pääjumalanpalveluksen alkamisajan siirtämisestä myöhemmäksi. Aloitteessa esitetään, että pääjumalanpalvelus, aloitteessa messu alkaisi kokeiluluontoisesti klo 11.00 muutaman kuukauden ajan. Sen jälkeen kerättäisiin palaute ajankohdan sopivuudesta. Perusteena aloitteessa mainitaan joidenkin henkilöiden hankaluus ehtiä klo 10 alkavaan jumalanpalvelukseen.

KJ luku 3 §3 antaa seurakunnan harkinnalle mahdollisuuden:

”3 §Pääjumalanpalveluksen alkamisaika

Pääjumalanpalvelus aloitetaan kello 10. Kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto voi perustellusta syystä päättää, että pääjumalanpalvelus aloitetaan säännöllisesti muuhun kellonaikaan. Kirkkoherra voi yksittäistapauksessa päättää pääjumalanpalveluksen alkamisesta muuhun aikaan.”

Pistemäisesti jumalanpalveluksia on järjestetty eri aikaan (klo 13, klo 16 ja klo 18) aiemminkin, ja niistä saatu palaute on ollut positiivista. Petäjaveden seurakunnassa ei ole

(ainakaan 7,5 vuoteen) kokeiltu pääjumalanpalveluksen alkamisajankohdan siirtoa säännöllisesti.

Kokeilun ajan on oltava riittävän pitkä, jotta ihmiset ehtivät käydä kirkossa sinä aikana ja kokeilla uuden ajan sopivuutta. Ajan on oltava myös riittävän pitkä, jotta palaute ehditään kerätä ja tehdä sen pohjalta päätös vakituisesta jumalanpalveluksen alkamisajasta, oli se sitten klo 10 tai klo 11.

Työyhteisöltä on kysytty mielipidettä jumalanpalvelusten aloitus ajankohdan siirtoon, ja asia sopii työntekijöille. Kommentteina tulivat seuraavat asiat: voisiko jumalanpalvelus olla Pappilassa kerran kuukaudessa talvikuukausina ja voisiko aloitusaika olla muuten klo 10, mutta esimerkiksi kerran kuussa klo 16.

Lapsivaikutusten arviointi: Päätöksellä on lapsivaikutuksia. Jumalanpalveluksen ajankohta vaikuttaa perheiden aikatauluihin ja mahdollisuuksiin tulla jumalanpalveluksiin. Osalle myöhäisempi aika on varmasti helpompi ja toisille aikaisempi aika on parempi.

Esitys: Kirkkoneuvosto päättää, että Petäjaveden seurakunnan pääjumalanpalveluksen alkamisajankohta siirretään klo 11 maaliskuuhun 2026 ajan. Toukokuussa kerätään palaute, jonka perusteella asiaa tarkastellaan uudelleen.

Päätös: Esityksen mukaisesti.

10 § Viranhaltijapäätökset

Kirkkoherran viranhaltijapäätökset: työyhteisön työhyvinvointipäivän järjestäminen (Liite3)

Taluspäällikön viranhaltijapäätökset: sähköisen pelastussuunnitelman hankkiminen (Liite4)

Diakonin viranhaltijapäätökset: -

Kanttorin viranhaltijapäätökset: -

11 § Muut esille tulevat asiat

a)miestenillan järjestäminen: tarvitaan lisää tilaisuuksien vastuuihmisiä

b)Tammenlehvän Perinneyhdistyksen terveiset

12 § Oikaisuvaatimus ja valitusosoitus

Oikaisuvaatimus/valitus tehdään Kirkkolain 24 luvun mukaisesti

13 § Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 20.27.

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	<u>Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot</u> Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua. Pöytäkirjan pykälät: 1-6, 10-13
	<u>Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto</u> Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 24 luvun 3 §:n 1 mom mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla: Pöytäkirjan pykälät: 1-6, 10-13
	<u>Alistusasiaa koskeva muutoksenhakukielto</u> Kirkkolain 24 luvun 3 §:n 2 mom mukaan oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka alistetaan tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen vahvistettavaksi. Pöytäkirjan pykälät:
	<u>Erikseen säädetyt muutoksenhakukiellot</u> 1. kirkkolain 6 luvun 72 §:n 2 mom:n, 2. kirkkolain 24 luvun 14 §:n 2 mom:n, 3. hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom:n, tai 4. muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet: ---
	<u>Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot</u> Hankintaa koskevista seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 mom. nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon ¹ . Pöytäkirjan pykälät: ---

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä <u>kirjallisen</u> oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot: • Petäjaveden kirkkoneuvosto Käyntiosoite: Asematie 1 41900 Petäjävesi Postiosoite: Telekopio: Sähköposti: petajaveden.seurakunta@evl.fi Pöytäkirjan pykälät: 7-9 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti (telekopiolla tai
---	--

1 Hankintalain soveltamisen kynnysarvot (alv 0 %): 60.000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut), 150.000 € (rakennusurakat), 400.000 € (sosiaali- ja terveyspalvelut) ja 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

	sähköpostilla). Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi seurakunnalle silloin kun se on seurakunnan käytettävissä tietojärjestelmässä siten, että sitä voidaan käsitellä.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi: <ul style="list-style-type: none"> – oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi – tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä – millaista oikaisua päätökseen vaaditaan – millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan

HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisu n tekeminen	Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (Hankintalaki 132–135 §). Toimitusosoite Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle. Hankintayksikkö: Käyntiosoite: Postiosoite: Telekopio: Sähköposti: Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.
Hankintaoikaisun sisältö	Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi: <ul style="list-style-type: none"> – oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi – tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä – millaista oikaisua päätökseen vaaditaan – millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan <p>Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.</p>

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	<u>Kirkollis- ja hallintovalitukset</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomaisen ja yhteystiedot: • Vaasan hallinto-oikeus Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4.krs Postiosoite: PL 204 65101 Vaasa Telekopio: Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet . Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää
	<u>Kirkollisvalitus alistusasiassa</u> Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomaisen ja yhteystiedot: • Lapuan hiippakunnan tuomiokapituli , pöytäkirjan pykälät: 30 päivää Käyntiosoite: Kalevankatu 12 3.krs 60100 Seinäjoki Postiosoite: PL 160 60101 Telekopio: Sähköposti: lapua.tuomiokapituli@evl.fi

	<ul style="list-style-type: none"> Kirkkohallitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää <p>PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki Telekopio: 09-1802 350 Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi</p>
Muutoksenhaku-ajan laskeminen	<p>Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.</p>
	<p><u>Valitus markkinaoikeuteen</u></p> <p>Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.</p> <p>Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.</p> <p>Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.</p> <p>Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.</p> <p>Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaohjeissa koskevassa kohdassa.</p> <p>Markkinaoikeuden yhteystiedot</p> <p>Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:</p> <p>Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI Käyntiosoite: Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki Telekopio: 029 56 43314 Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi</p> <p>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.</p>
Valituskirjelmä	<p>Valituskirjelmässä <u>on ilmoitettava</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – valittajan nimi ja kotikunta – postiosoite ja puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot – sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä – päätös, johon haetaan muutosta – miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi – perusteet, joilla muutosta vaaditaan <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmään <u>on liitettävä</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä – todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta – asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.</p> <p>Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitettun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksen.</p>
Valitusasiakirjojen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin</p>

toimittaminen	ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
Oikeuden- käyntimaksu	Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 euroa ja markkinaoikeudessa 2050 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.
	Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.